ישיבות, וועלכע שטעהען ניט מיט דער יעצטיגער סעמינאריום אין קיין פער־בינדונג. דאס קען פיהרען דערצו אז נים נור יענע ישיבות וועלען ליידען, נור אויך די סעמינאריום זעלבסט וועט ליידען.

אין יפו איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג וואו עס איז בע־שלאסען געווארען צו האבען א חכם בשי אויף וואס פאר א צוועק עס זאל אויסגעגעבען ווערען 5 טויזענד פראנק. דער בעוואוסטער שריפטשטעלער מרדכי בן הלל הכהן, וועלכער האט זיך בעטהייליגט אין דער פערזאמלונג האט ערקלעהרט אז ער האט וועגען דיעזען ענין גערעדט מיט די פארשטעהער פון יפו און פון די ארומיגע שטעדט און אלע האבען איהם ארויסגעזאגט זייער צופריעדענהייט אנטהייל צו נעהמען אין דיעזער אונטערנעהמונג.

די טירקישע צייטונגען מעלדען אז עס זיינען ארעסטירט געווארען אן ערך פון 500 מענשען וועמען מען איז חושד אז זיי האבען אנטהייל גענומען אין דער גרויסער שרפה וואס איז פארגעקומען ניט לאנג צוריק אין קאנסטאנטינאפאל. צווישען די ארעסטירטע זיינען דאס רוב גריכען.

די גריכען פערשפרייטען יעצט קלאנ־גען אז אין גיכען וועלען פארקומען אנ־דערע שרפות אין אנדערע שטעדט.

בעת דעם קאנסטאנטינאפאלער פייער זיינען פערברענט געווארען בייצוויי טויזענד אידישע הייזער. טויזענדע אי־דישע פאמיליעס זיינען געבליבען ארים און האבען פשוט ניט פון וואס א טאג איבערצולעבען. צוזאמען זיינען פער־ברענט געווארען 9 טויזענד הייזער, אויך איינינע פאלאצען, 90 קלויסטערס.

אין קאנסטאנטינאפאל זיינען פארגע־קומען איינינע טויטען פעלע פון כאלע־רא. די בעפעלקערונג איז דערטען זעהר אנגעשראקען און צופאהרען זיך אין די ארומיגע שטעדט און שטעדטליך.

די היענע אידישע ווי די ניט אידישע פרעסע האט זיך פאריגע וואך ביי אונז שטארק גע'רעש'ט מיט דעם פאל אין קאנסטאנטינאפאל וואו אן אפיצער האט שימפפענדיג א אידישען סאלדאט אויך געשימפפט און בעשמוצט אלע אידישע סאלדאטען און אלע אידען אין טירקיי. די אידישע סאלדאטען האבען אפילו ניט געוואלט ארויסגעבען דעם נאמען פון דעם אפיצער, מען איז אבער געוואהרע געווארען ווער ער איז. דער חכם באשי האט זיך וועגען דעם געווענ־דעט צום קריעגס מיניסטער, וועלכער האט פערשפראכען גוט נאכצופארשען און בעשטראפען דעם אפיצער.

עס וועט איך פיליכט פרעהען, ווען איך וועל צו ענדע פון מיין בריעף איך בענאכריכטען דאס אין ירושלים זיינען אנגעשטעלט געווארען נייע פאליציי, אידען, וואס האבען זיך געלערענט אין „הילפס פעראיין" און וועלכע רעדען אדער אן אויסגעצייכענטען העבראאיש אדער די לאנדס שפראכע.

ע ב ר י.

עס איז אפגעברענט געווארען פלאוו־נא, נעבען נאווארדאמסק. איינינע אי־דען זיינען אין דער שרעקליכער שרפה פערוואונדעט געווארען. די לאגע פון די נשרפים איז שרעקליך.

פערלאנגט בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונ־טער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter St. Phone M. 7198

מיניקעס סכות בלאט

איז שוין דא. א זעהר רייכער אינהאלט. צו בעקומען אין דער

פאלקס

בוכהאנדלונג

ב. מיללער און י. הורעוויטש, פראפס.

824 Main Street Phone Main 3721

ערהאלטען „דאס נייע לאנד" פון א. רייזען. פרייז 5 סענט.

אן ערב יום כפור בריעוועל.

פון א. דראזשנער.

מאמע. יעצט לויפסטו ארום מיט דיינע מאטע אויסגעוויינטע אויגען אי־בער דער גאנצער שטוב. איך וויים וואס און וועמען דו זוכסט. איך וויים, איך פיהל עס.

א בריטער ים האט זי איינגעשלונ־גען, און אייזערנע האנד האט זיי אראפ־געריסען און דו ביסט עלענד, מאמעניו, עלענד!

איך אויך מאמעניו.

איך האב זיי גענונג. און דאך עלענד און ווי פערדאמט עלענד. אפטמאל בייס איך די פינגער, רייס אויך די האאר פון קאפ און איך פיהל אז מיין ליפ טריפט בלוט פון די ציינער וואס האבען זי גע־דריקט, איך רייס פאנאנדער מיינע אוי־גען, איך זוך אויף אלע זייטען און געפין גאר ניט און קיינעם ניט.

געדענקסט מאמע, ווען דער טיש איז מיט ווייסען בעציינען געווען. דאס וואַ־כעדיגע לעבען איז אין תכריכים איינגע־הילט געווארען. דאן פלעגסטו מאמעניו בענשען און כליפען. און עס האבען גע־ציטערט דיינע טרוקענע, נור געטאקטע אקסלען און עס האבען געפלאטערט דיינע איינגעשרומפענע בריסט און עס האט זיך בעוואינען דיין גאנצער, צאר־טער קערפער... דער טאטע, וועמענס בארד האט שוין דאן ווי זילבער פאדים זיין הארץ בעציערט, איז געזעסען און האט מיט טרעהרען אין די אויגען צו־געקוקט ווי דו בענשסט און כליפעסט, ער האט מיט א הייליגער שטימונג זיך צוגעהערט צו דיין יעדעס ווארט וואס איז ביי דיר פערפאסט געווארען אין דיעזען מאמענט, ניט קלערענדיג און ניט טראכטענדיג:

„און ניט פערפרעמדט זאלען מיינע קינדער זיין.

„און ניט פער'יתום'ט זאלען זיי ווערען.

„און ניט אבריסען זאלסטו זיי פון מיר.

„און זאלסט מיך אויף מיין עלטער ניט פערשעמען!"

אַ יא, איך געדענק, מאמעניו?

און גאט האט דיין תפילה ניט צוגעט־הערט! ער האט דיינע קינדער אבגעריסען און פערשליידערט פון דיר. אָ, ווי ווייט פערשליידערט!

און יעצט מאמע זוכסטו? קוקסט די אויגען אויס און — אומזיסט?

און וואס איז פון דיינע קינדער גע־ווארען?

א שרייבער מאמעניו, א אידישער שרייבער.

ווייסטו וואס דאס איז? גאר ניט, מא־מעניו, גאר ניט!...

טאפסט מיין בארד? זוכסט דעם טלית קטן? דאס הארץ איז גאר ניט, מיינסטו?

אָ, מאמע ווי עס וועהטאגט דאס הארץ.

איך האב ניט קיין ליכט און קיין לייכ־טער, דערפאר מאמעניו 52 עדיטארי־עלס. איך האב ניט קיין איין טרעהר פון הייליגקייט, קיין זיסע „המוציא", קיין ברכה פון קיינעם.

איך בין שוין מאמעניו אויסגעוועזען וואו די וועלט האט אן עק. אויף בערג געקלעטערט, וואו אלעס איז גרין, היי־ליג און ריין. די לופט איז דארט אזוי זויבער און די נשמה ווערט אזוי געליי־טערט און ערהאבען — אבער א גראבע האנד האט מיך פון דארט אראבגע־שלעפט און אריינגעשליידערט אין א וועלט פון פיפערנאטערס, מויל־עזלען און ווערים־מילבען.

איך ליעג מיט זיי צוזאמען, טאנץ מיט זיי צוזאמען. איך פרעה זיך זייער פרייד און טרויער זייער טרויער.

און עס איז אזוי פוסט אויף דער נשמה, אזוי לעער...

זאלסט זעהען מאמע ווי איך ווער א־מאל ענטציקט פון א מוזיק א טענצער. זאלסט הערען ווי איך רעד אמאל מיט בעגייסטערונג פון א קול פון א בת היענה; — ווי איך ווער אפטמאל אי־בערראשט פון א שטיקעל קייק און צי־מעס און... ווי איך ווער אליין אמאל א פאיאץ...

מאמע ניט זאג גאר ניט, ניט קוק מיך אן אזוי שטרענג. ניט נעהם אראב די שפאקולען. ס'איז דערזעלבער. דיין קינד, מאמעניו.

נעהם בעסער און טוליע מיך צו צום הארצען. מיך, דעם האלב גרויען, דעם קאלטען און אויסגעלאשענעם. נעהם מאמעניו מיך צום פארטוך און דריק מיך שטייף צו זיך. גלעט, גלעט מאמע־ניו. קוק ניט אויף דער בארד, זוך ניט דעם טלית קטן. אויף א רגע ווארף א בליק אינם הארצען.

אָ, דער גיהנום! אויף 18 שטיקער איז דאס הארץ צוריסען, אויף הונדערטע שטיקער איז די נשמה צופערקעלט. א שברי כלי. און דאך אין עסיג און אין האניג.

א יאָ מאמעניו מיר זיינען אין איין עלטער? און אפשר מאמעניו — — —

איך שטרעק אויס מיין האנד צו דיר און זי איז לעדיג. א קארטיל בלויז האב איך פאר דיר. און צוויי פיינעלעך זיינען אויף דעם פון איינעם א פורציע אויסגע־מאהלט. און זיי קושען זיך די טייבע־לעך, דער סימבאל פון דאס מענשליכע האסען. און אויף א צווייגעל, א דין צווייגעל שטעהען זיי און פאלען ניט ארונטער. און איך בין אויף בערג גע־שטאנען און בין מיט א קראך ארונטער. „מענשען" האבען געלאכט.

הערסט מאמע, „מענשען" האבען גע־לאכט. און איך האב זיך געקייקעלט צום אבגרונד און פון דארטען שיק איך דאס קארטעל אצינד אום ערוי"כ.

און אויב דו האסט קיין ווערטער, דאן שאקעל מיר כאטש צו מיט'ן קאפ. הויב אויף דיין אלטען, גרויז גרויען קאפ וואס איז מיט'ן הויבעל ארומגענומען, וויש אויס די שפאקולען און זאל ארויסגלאנ־צען דיין אלטע טרעהר און פאלען זאל זי אויף דאס קארטיל און שיק עס מיר דאן צוריק אב מעבר לים.

שאקעל, מאמע מיט דעם אלט גרויז גרויען קאפ און בעדויער דעם וואס דארף אפילו היינט ביי קיינעם קיין מחי־לה ניט בעטען, דען אלעס איז פערצי־הען צו דעם וואס איז בעליידיגט און צוטראטען. בעדויער דעם וואס זוכט און זוכט און וועט קיינמאל גאר ניט געפינען. לאז קאפען דיין טרעהר אויף דעם האלב גרויען, וואס האט ניט די מעגליכקייט צו עפענען פריי און אהן פחד זיין הארץ, ענטפלעקען זיין נשמה; — וועמען דאס לעבען פערביעט צו זא־גען פון וואנען ער קומט און וואוהין ער געהט.

טהו דאס, מאמע, פאר דיין קינד, דיין קינד פון קינדער.

סטאליפין'ס „פריעדען".

פון י. פראסאוו.

אונטער דיעזער קעפיל איז געווען אן עדיטאריעל אין דער „טעלעגראם" פא־ריגע וואך. סטאליפין, שרייבט די „טע־לעגראם" האט איבערגענומען די פרעמ־יערשיפ אין דער צייט ווען רוסלאנד איז געווען אין א זעהר קריטישען און דעמא־ראליזירענדען צושטאנד, נאך דער קריעג צווישען רוסלאנד און יאפאן. סטאליפין האט געארבייט גאר אויסער־געוועהנליך ביז ער האט געבראכט רוס־לאנד צו א „נארמאלען" צושטאנד, ער האט אויך געקראגען „פיעלע" פריינד, וועלכע האבען געהאט צוטרויען צו איהם און צום צאר. סטאליפין, שרייבט ווייטער די „טעלעגראם", האט געהאט „ליבעראלע" טענדענסען, ער האט אויך געגעבען פרייהייט דער פרעסע (אויב ניט פערפרעסט די פרייהייט) און צום ענדע קענען מיר ניט בעגרייפען ווארום קומט דאס סטאליפין'ען צו בעצאהלען מיט א קויל און ער זאל בלייבען ליעגען אין א טייך פון זיין איינען בלוט?" און דיעזע לעצטע פראגע בלייבט פון דער „טעלעגראם" ניט פערענטפערט.

איך גלויב ניט דאס דיעזער עדיטא־ריעל שרייבער זאל זיין אויף אזוי פיעל איגנאראנט און זאל מיינען ערנסט מיט זיין גאנצען ארטיקעל. גיכער בעלאנגט דיעזער הערר צו אזא גלאַזע, וועלכע זיינען אימער צופריעדען מיט די סטא־ליפין מעטהאדעס, וועלכע מאכען — לויט דיעזען עדיטאריעל פאבריקאנט — „פריעדען" אין לאנד.

פאר אונז, אידען, איז שוין גוט בע־וואוסט סטאליפין'ס „פריעדען", סטאלי־פין'ס בערוהיגען דאס לאנד. אנפאנגענ־דיג מיט שרעקליכע פאגראמען אויף אידען, צוזאמענדריקען הונדערט און אכציג טויזענד רוסישע פרייהייטס קעמפפער אין ענגע און שמוציגע רומס פון די רוסישע פריזאנס וואו הונדערטע און טויזענדע זיינען אויסגעשטארבען דורך פערשיעדענע קראנקהייטען.

אויפהענגען טויזענדער רעוואלוציא־נערען וועלכע האבען געוואלט זעהען א פרייערע רוסלאנד, און ווען סטאליפין, איז שוין געווען מיט דעם פערטיג און ניט זייענדיג זיכער אויב אלעס איז שוין אין פולער „ארדנונג" האט ער זיך ווידער גענומען פיר „פראקטישע" ארבייט... מען דארף דאך אויך ארויסרייסען דעם ווארצעל פון דער רעוואלוציאן:

עס האט עקזיסטירט א פאנד ביי די רוסישע ליטעראטען שוין פון צעהנדלי־גע יאהרען כדי צו אונטערשטיצען א לי־טעראט אין צייט פון נויט, סטאליפין האט אין דעם געזעהן א פאנד פיר דער רעוואלוציאן, און האט דאס גלייך קאנ־פיסקירט; עס האט עקזיסטירט אין רוס־לאנד פיעלע אידישע און קריסטליכע ליטעראריש געזעלשאפטען, סטאליפין האט אין דעם געזעהען א געפאהר און האט זיי גלייך פערניכטעט; עס האט עקזיסטירט ארבייטער קלובען כדי די ארבייטער זאלען זיך קענען נאך דער ארבייט צוזאמענקומען און ארומריידען זייער לאגע, סטאליפין האט אין דעם אויך געזעהען א געפאהר און האט זי אויסגעראמט. דאן האט זיך סטאליפין גענומען צו „אויסגלייכען" די אידישע שטאנד און דערום האט ער געקראגען זיין בעלאהנונג אין „עהרע".

דאס האט ער פערדיענט און די „טע־לעגראם" מעג עס איהם פערגינען.

באגראוו קיין סאציאליסט־רעוואל.

די פארטיי סאציאליסטען רעוואלו־ציאנערען האט צוגעשיקט צו דעם נו־יארקער קאמיטעט פון דער פארטיי 2 טעלעגראמען וועגען דעם אטענטאט פון באגראוו'ען אויף סטאליפין'ען.

איין טעלעגראמע פון דער פארטיי לויטעט: „קיין געמיינשאפטליכעס מיט אונזער פארטיי".

די צווייטע טעלעגראמע לויטעט: „קיין געמיינשאפטליכעס מיט דער פארטיי סאציאליסטען רעוואלוציאנע־רען און מיט קיינע פון דער פארטיי'ס צווייגען".

דאס איז א קלאהרע ערקלעהרונג אז די גאנצע געשיכטע האט קיין שייכות ניט מיט דער פארטיי סאציאליסטען רעוואלוציאנערען און באגראוו בעלאנגט ניט צו דער פארטיי.

ווי אַ ספעציעלע קייבעל מעלדעט צו דער „ווארהייט" האט צווישען דער אי־דישער אריסטאקראטיע אין רוסלאנד זיך געפונען איינער וואס האט זיך פא־סטארעט און געשטעלט אן אייביגע מצבה דעם הענקער סטאליפין וועלכער האט זיך געבאדען אין אידיש בלוט.

דיעזער אידישער אריסטאקראט, וועלכער האט זיך געזוכט איינצוקויפען ביי דער רוסישער רעגערונג און לאסקע און אויסקויפען זיך און כל ישראל פון באגראוו'ס טהאט, איז דער בעוואוס־טער קיעווער גביר מארגאלין. ער האט מנדב געווען 10 טויזענד רובל צו עפע־נען אין האספיטאל א צימער אויף סטא־ליפין'ס נאמען.

די אדוואקאטען ארניס, רוטענבערג, פרענקעל, ראטנער, זייצעוו און באבאט וועלכע זיינען ארעסטירט געווארען אויף דעם פערדאכט אז זיי זיינען פער־מישט אין סטאליפין'ס היגריכטונג, זיינען בעפרייט געווארען.

יעצט האט די פאליציי ארעסטירט דריי אנדערע: לעשין, בינלאמעוופסקי און פעלדזער.

טעג אויף פראבע!

קאלומביא גראמאפאנס

די קאלומביא איז א שעהנע מאדערנע ציהרונג, מיט די לעצטע אלומיניום טאן, דאס הענטיל און דיא טרובע זיינען פינקטליך ווי אויף דיזען קאט מיט 14 פערשיעדענע סאנגס: 7 צוויי־זיי־טיגע רעקארדס וואסערע איהר ווילט.

צאהלט אין $5 **בלויז $29** מאנאטליך $4

צופריעדענהייט גאראנטירט, לייכטע אויסצאהלונגען, מיר האבען אויך אונזערע פאנאגראפס צו $25, $50, $75, $100 א. ז. וו. צווייזייטיגע רעקארדס אין אלע שפראכען, אידישע רעקארדס צו 85c, קומט און הערט פאלגענדע זינגער: זיידין, גאלדין, שאר, פעפי ליטמאן, ליפקאווסקי, קארוזא, נארדיקא, וועלכע האבען גוטע סעלעקשאנס פאר דיזען גראמאפאן.

מיר האבען אלערליי סעקאנד הענד מאשינס און פייטען אום אלטע. 40 פערשיעדענע טאקינג מאשינס און פיאנאס.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש אווע. וויניפעג, מאנ.

דער קענעדער איד

פובלישינג און פרינטינג

האט געמופט אין

823 מיין סטריט

דאס איז ווירקליך אונזער איינענע הײם און איז איינגעארדענט מיט אלע בעקוועמליכ־קייטען.

די פובלישינג און פרינטינג פון „קענעדער איד" האט זיך די פאאר וואכען איינגעארדנעט אזוי דאס זי קען מיט רעכט אנגערופען ווערען די בעסטע און גרעסטע אידישע פרינטינג ניט נור אין וויניפעג נור אין דער גאנצער וועסט.

אין דער פרינטינג פון „קענעדער איד" ווע־רען געמאכט די גרעסטע פאוסטערס און די קלענסטע קארדס, א גרויסע צייטונג און א קליינער הענדביל.

אונזער נייע מאדערנע צילינדער פרעס גיט ארויס די שעהנסטע ארבייט.

די בעסטע ארבייטער זענען אנגעשטעלט געווארען אין דער פרינטינג, וועלכע מאכען פרינטינג ארבייט אין אלע שפראכען און שטעלען יעדען איינעם צופרידען אויפ'ן בעסטען אופן.

די ארבייט ווערט געמאכט פינקטליך צו דער צייט און אהן מיסטייקס.